

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN EVDE DERS ÇALIŞMA ORTAMININ NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yasemin KOCA*
Mehmet ŞAHİN**

Öz

Lise öğrencileri için başarılı bir ders çalışma süreci, sadece ders materyallerini anlamakla sınırlı değildir; aynı zamanda uygun bir çalışma ortamı da gerektirir. Bu nedenle, lise öğrencilerinin evde etkili ders çalışmaları için uygun bir çalışma ortamının niteliği büyük önem taşır. Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışmaları için uygun çalışma ortamının niteliğini belirlemektir. Nitel araştırma yöntemiyle yapılan bu çalışmada durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Hakkâri il merkezinde bulunan özel bir lisede öğrenim gören farklı sınıflardan 65 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar 9,10,11,12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu çalışmada nitel veri toplama araçlarından mülakat kullanılmıştır. Mülakatlar, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşme formları, öğrencilerin evdeki çalışma ortamlarıyla ilgili deneyimlerini, düzenlemelerini, kullanılan materyalleri ve ortamın sessizliği gibi faktörleri içeren 12 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Elde edilen bulgulara göre çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin çalışma ortamıyla ilgili önemli bir sorun yaşamadıkları ortaya çıkmıştır. Araştırmanın farklı okul türü ve farklı öğrencilerle yapılması sorunun doğru tanımlanması ve çözüm önerileri için önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, Lise Öğrencisi, Çalışma Ortamı, Ders Çalışma, Çalışma Süreci.

High School Students' Opinions About Home Study Environment

Abstract

Successful preparation for high school students involves not only a mastery of course materials, but also the right environment to prepare for class. As a result, the quality of appropriate study settings at home is critical for high school pupils' effective learning. The study's goal is to identify the characteristics of home environments that high school pupils should have in order to prepare for lessons at home productively. In this qualitative research study, the case study technique was applied. The study group for the research consists of 65 students enrolled in various classes at a high school in the heart of Hakkari City during the academic year 2023-2024. Participants include students in grades 9, 10, 11, and 12. In this study, interviews, a type of qualitative data collection instrument, were used. Interviews were conducted using the researcher's semi-structured interview form. Interview forms feature 12 open-ended questions about students' experiences with their home study environments, including the arrangements, items utilised, and environmental elements such as silence.

Key Words: Education, High School Student, Working Environment, Studying, Working Process.

GİRİŞ

Ortaöğretim eğitimi, öğrencilerin ilköğretim sonrası ve yükseköğrenim arasındaki önemli bir geçiş sürecidir. Öğrencilerin hayatlarındaki en kritik dönem ortaöğretim eğitimidir. Çünkü bu dönemde almış oldukları eğitim, gelecek yaşamlarını doğrudan etkiler. Öğrenciler genellikle üniversiteye girmeyi ve hedefledikleri mesleğin eğitimini almaya isteklidirler. Türkiye'de

* Hakkari Özel Kural Fen Lisesi, e-posta: yaseminkoca30@gmail.com ORCID:0009-0004-9538-2239

** Prof. Dr. Hakkari Üniversitesi Eğitim Fakültesi. e-posta: mehmetshahin@hakkari.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0416-7399

üniversiteye giriş oldukça zorlu bir süreçtir ve başarılı olmak için yoğun çalışma gerektirir. Artannüfus, başarıya olan talep ve bazı meslek gruplarına olan ilgi, öğrencilerin üniversite eğitimine duydukları isteği artırmaktadır (Döş, 2011). Okul, bireylerin tüm gelişim alanlarının desteklendiği, bilginin edinildiği ve akademik başarı için uygun ortamın sağlandığı bir mekândır. Okul başarısı, öğrencilerin akademik performanslarını ve çabalarını yansıtan bir sonuçtur. Öğrencilerin, önceden belirlenmiş ölçütlerin üzerinde elde ettikleri notlar, okul başarısını ifade ederken; bu ölçütlerin altında kalan notlar ise okul başarısızlığını göstermektedir (Keskin ve Yapıcı, 2008). Öğrenci başarısını etkileyen değişkenler arasında fizyolojik, psikolojik, sosyal özellikler ve çevresel koşullar ön plana çıkmaktadır (Güleç ve Alkış, 2003; Şama ve Tarım, 2007). Öğrenciler arasında sosyo-ekonomik farklılıkların yanı sıra, ilgi, değer ve tutum gibi duyuşsal özelliklerin de farklılıklar gösterdiği gözlemlenmiştir. Başarıyı etkileyen faktörler, bireysel ve çevresel etmenler olarak iki ana grupta incelenebilir. Bireysel faktörler; öğrencinin kişilik özellikleri, zihinsel, fiziksel ve duygusal olgunluğu, uyum yeteneği, kaygı düzeyi ve motivasyon gibi unsurları kapsamaktadır (Keskin ve Yapıcı, 2008). Bu bağlamda, öğrencilerin başarısını artırmak için sadece akademik bilgi verilmesi değil, aynı zamanda bireysel ve çevresel faktörlerin de dikkate alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Okul başarısı bilişsel olmayan birçok faktör tarafından da önemli düzeyde etkilenmektedir. Bunlar arasında başarı güdüsü, kaygı, ailenin nitelikleri, sosyo-ekonomik özellikler, okul ve eğitim koşullarının yetersiz oluşu, genel çevre özellikleri, beslenme, sağlık koşulları vb. yer almaktadır. Eğitimcilerin, öğrenci ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak öğretim programını ve öğretim stratejilerini geliştirmesi, okul ortamlarını destekleyici hale getirmesi, başarıyı olumlu yönde etkileyecek önemli adımlar arasında yer almaktadır.

Bu araştırma, lise öğrencilerinin evde ders çalışma ortamının niteliğine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, lise öğrencilerinin evdeki ders çalışma ortamında nelere ihtiyaç duydukları, en verimli çalışma ortamının özellikleri ve bu ortamda hangi faktörlerin motivasyon ve performans üzerinde etkili olduğu öğrenci görüşleri doğrultusunda incelenmiştir. Belirlenen amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Lise öğrencilerine göre:

1. Evde verimli ders çalışma ortamı nasıl tanımlanmaktadır?
2. Evde verimli ders çalışmak için gerekli olan fiziksel koşullar nelerdir?
3. Evde verimli ders çalışmayı engelleyen zorluklar nelerdir?
4. Evde ders çalışma ortamında hangi materyaller tercih edilmektedir?
5. Yeterli teknolojik imkânlar evde ders çalışmak için avantaj mı yoksa dezavantaj mıdır?

Literatür Taraması

Öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen faktörler birçok araştırmacının da ilgisini çekmiştir. Yapılan araştırmalarda bu faktörlerin farklı boyutları ele alınmıştır. Bunlar arasında zekâ, bilişsel yapı, öğrenme stilleri gibi değişkenlerin yanı sıra örgütsel ve çevresel faktörler de (Altun ve Çakan, 2008) yer almaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan sınavlardaki öğrenci başarısızlığı eğitimcileri bu konularda daha çok düşünmeye ve araştırmaya sevk etmiştir. Yaşam boyu devam eden eğitim süreci sadece okulların görevi değildir. Eğitim bir ekip işidir ve toplumdaki herkesin sorumluluğundadır. Aile, okul, milli eğitim müdürlüğü ve toplum bu ekip içinde iş birliği içinde çalışmalıdır (Altun ve Çakan, 2008). Aile ve çalışma ortamı öğrenci başarısını etkileyen en önemli faktörler arasında sayılabilir. Özellikle aile, öğrencinin okul başarısı üzerindeki en önemli belirleyicilerden birisidir. Aileler çok yönlü olarak çocuklarının başarı durumlarına etki edebilir (Aslanargun, 2007). Ailenin çocuğun bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminin yanı sıra okul başarısı üzerinde de önemli bir etkisi vardır. Ailenin çocuğa sağladığı her türlü ortam, öğrencinin okulda

öğrendiği bilgilerin kalıcı olmasına olumlu ya da olumsuz etki sağlayabilir (Uçan Şimşek, 2003). Akademik başarı için bireyin okul ve ev yaşamı arasında tutarlılık sağlanması gerekir. Okulda edinilen yaşantıların evde devam ettirilmesi davranışların kalıcılığı artırır.

Verimli ders çalışma uygun bir çalışma ortamı ile sağlanabilir. Her eğitim kademesinde olduğu gibi lise öğrencilerinin başarılı olabilmeleri için evde doğru bir çalışma ortamına sahip olmaları son derece önemlidir. Bunun için uygun bir çalışma ortamı yaratmak, öğrencilerin odaklanmalarını, konsantrasyonlarının artmasını ve maksimum düzeyde öğrenme sağlamalarını kolaylaştırır. Lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışma ortamlarının niteliğine yönelik alanyazın incelendiğinde çalışma ortamı, çalışma becerisi gibi farklı kavram ya da tanımlamalara yer verilmiştir. Çalışma becerileri, öğrenme amacıyla belirli tekniklerin etkili bir şekilde kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Başol ve Türkoğlu, 2009). Bu bağlamda, ders çalışma becerileri genellikle planlı çalışma, çalışma ortamını düzenleme, etkili okuma, ders dinleme, not tutma, etkili yazılı anlatım, derse aktif katılım, ödev yapma, sınavlara hazırlanma ve sınavlara girme gibi başlıklar altında incelenmektedir (Yıldırım vd. 2000). Bu beceriler birbirinden bağımsız olmamakla birlikte, etkili bir başarı için uyumlu bir şekilde kullanılması gereken birbirini destekleyici stratejilerdir (Uluğ, 2000; Akt. İlhan vd. 2013).

Öğrencilerin verimli ders çalışma alışkanlıklarına sahip olmamaları ya da yanlış çalışma yöntemleri geliştirmeleri, okul başarısızlığının başlıca nedenleri arasında yer almaktadır (Türkcan ve Öcal, 2003; Akt. Körükçü, 2018). Çalışma alışkanlıkları, çalışma yöntemini bilme, ilgi ve isteği gibi kişisel özellikler açısından başarıyı belirleyen önemli unsurlardandır. Birçok öğrenci ders çalışmak için zaman ayırsa da, etkili çalışma becerilerine sahip olmamış olmaları nedeniyle beklenen başarıyı elde edememektedirler (Yeşilyaprak, 2001). Bu durum, verimli çalışma ve öğrenme yöntemleri geliştiremeyen öğrencilerin öğrenme motivasyonu, süreç planlama ve değerlendirme gibi konularda yetersiz kalmalarına neden olmaktadır. Verimli çalışma sonrasında elde edilen başarı, bireyin özgüvenini ve motivasyonunu artırmakta, bu da çalışma ortamını daha mutlu ve keyifli hale getirmektedir. Öğrencinin öğrenme ortamındaki aktif katılımı, öğrenme sonuçlarını olumlu yönde etkilemektedir. Dolayısıyla, okul başarısı, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde aktif rol alabilmeleri ve ders çalışma becerilerini etkili bir biçimde kullanabilmelerine bağlıdır. Verimli ders çalışma alışkanlığı kazanmış öğrencilerin okula karşı olumlu tutumlar geliştirdikleri ve öğrenme hedefleri belirleyebildikleri görülmektedir (Türkcan ve Öcal, 2003; Akt. Kesiktaş, 2006).

Bu bağlamda lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışma ortamının niteliğine ilişkin alanyazındaki çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın temel gerekçesi alanyazındaki bu boşluğu doldurmaktır. Bu çalışmada evde verimli ders çalışma ortamının niteliğinin nasıl olması gerektiği konusu üzerine odaklanılmıştır. Çalışmak kelime anlamı olarak, bir şey ortaya koymak, oluşturmak, yapmak için emek harcamak, bir iş yapmak, iş görmek olarak tanımlanır. Ders çalışmak ise belli bir konuyu öğrenmek üzere kaynakları kullanarak çalışmak, derste verilen bilgileri iyice öğrenmek için tekrarlamak olarak tanımlanabilir (TDK, 2022). Bunları gerçekleştirebilmek için verimli bir çalışma ortamına ihtiyaç vardır. Nitelikli ders çalışma ortamının yokluğu, öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkileyebilecek bir sorun olarak görülmektedir. Evdeki çalışma ortamının kalitesi öğrencilerin dikkatini dağıtabilecek etkenlerin varlığına bağlı olarak değişkenlik gösterebilir. Öğrenciler, sessiz bir çalışma ortamına, düzenli ve rahat bir çalışma alanına, gerekli materyallere ve diğer destekleyici özelliklere ihtiyaç duyabilir. Ancak bu özelliklerin ne kadar etkili olduğu ve öğrencilerin nasıl bir ortama ihtiyaç duyduğu hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Bu çalışma sonuçlarının okulların ve ailelerin lise öğrencilerinin öğrenme yaşantılarını iyileştirmesine yardımcı olacağı beklenmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama aracına, verilerin toplanması ve analizine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu çalışma akademik başarı bağlamında geçmişte ve günümüzde önemini her zaman koruyan lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışma ortamını kendi doğal ortamında ve imkânlarında, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik bir sürecin izlendiği nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden “durum çalışması” yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması, güncel olan ve araştırmacı kontrolünün değişkenler üzerinde olmadığı durumlarda bu durumun sebeplerini, nedenleri ve sonuçlarını anlamak, tanımlamak ve betimlemek için kullanılan bir araştırma yöntemidir. Durum çalışmasında, sınırları belirlenmiş bir araştırma konusunun gerçek ortamında ayrıntılı olarak betimlenmesi ve incelenmesi söz konusudur. İncelenen durum içerisinde olguyu etkileyen birçok unsur yer alır, durum çalışması ile bu unsurlar ve etkileşimleri resmedilir (Leymun, Odabaşı ve Yurdakul Kabakçı, 2017). Durum çalışmalarının temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2020). Katılımcıların sayıca fazla olmasından dolayı verilerin analizinde ve bulguların sunulmasında nicel veri analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Böylece çalışmada karma yöntem kullanılmıştır.

Çalışma Grubu / Katılımcılar

Bu araştırmanın çalışma grubu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Hakkâri il merkezindeki Özel bir ortaöğretim kurumunda öğrenim gören 65 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada çalışma grubu araştırmacının aynı okulda görev yapmasından dolayı amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği, zengin bir bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine araştırılmasına olanak sağlayan bir amaçlı örnekleme yöntemidir. Bu yöntemde araştırmacı, hız ve pratiklik kazanarak kendisine yakın ve erişimi kolay olan bir durumu seçer. Kolay ulaşılabilir örnekleme genellikle diğer örnekleme yöntemlerinin kullanımının mümkün olmadığı durumlarda tercih edilir. Daha az maliyetli ve pratik olmaları nedeniyle araştırmacılar tarafından sıkça tercih edilse de diğer örnekleme yöntemlerine göre genelleme ve güvenilirlik açısından daha zayıf sonuçlar sunabilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2020). Öğrenciler 9,10,11,12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu amaçla dokuzuncu sınıftan iki şube, onuncu sınıftan iki şube, Onbirinci sınıftan bir şube, on ikinci sınıftan 2 şube araştırmanın çalışma grubuna alınmıştır. Katılımcıların 29’u kız 36’sı erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Dokuzuncu sınıftan 12 öğrenci onuncu sınıftan 21 öğrenci on birinci sınıftan 9 öğrenci on ikinci sınıftan 23 öğrenci olmak üzere toplam 65 öğrenci çalışma grubuna gönüllülük esasıyla katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak nitel veri toplama tekniklerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşme formları, öğrencilerin evdeki çalışma ortamlarıyla ilgili deneyimlerini, düzenlemelerini, kullanılan materyalleri ve ortamın sessizliği gibi faktörleri içeren 12 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Her bir soru içerisinde gerektiğinde sorulmak üzere alt soruya da yer verilmiştir. Soruların araştırmanın amacına uygunluğunu sağlamak için uzman görüşünden yararlanılmıştır. Katılımcıların görüşme formundaki sorulara içtenlikle yanıt verdikleri varsayılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler Ocak 2024 tarihinde yüz yüze görüşme yoluyla toplanmıştır. Öncesinde katılımcılara araştırmanın amacı, gizlilik sınırları, görüşmenin yeri, yöntemi ve soruların cevaplanma süresi hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Veri toplama sürecinde gönüllülük esası dikkate alınmış ve katılımcıların kimlikleri gizli tutulmuştur. Görüşmelerde ses kaydı yapılmamış, görüşmeler sadece yazılı olarak kaydedilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların bulunduğu okulda uygun vakitlerde gerçekleştirilmiştir ve ortalama 15-20 dakika sürmüştür. Katılımcı sayısının fazla olması nedeniyle katılımcı görüşleri kodlanmamıştır. Katılımcı görüşleri ile ilgili veriler nicel olarak ifade edilmiştir. Sorulara tüm katılımcılar cevap vermiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde, tekrarlı ve ilgisiz ifadeler çıkartılarak konuyla ilgili olan ifadeler belirlenmiştir. Katılımcıların cevapları her bir alt amaca yönelik olarak gruplandırılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, lise öğrencilerinin evde etkili ders çalışmalarına yönelik çalışma ortamının niteliğini belirlemek amacıyla elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçlarına göre analiz edilerek sunulmuştur. Evde etkili ders çalışmalarına yönelik çalışma ortamının niteliğine ilişkin lise öğrencilerine sorulan sorulara alınan cevapların yoğunlaştığı alanlara göre gruplandırılarak 5 alt başlık halinde sunulmuştur.

1. Lise Öğrencilerine Göre Evde Verimli Ders Çalışma Ortamının Tanımlanması

Bu alt problem kapsamında üç soru belirlenmiştir. Sorular ve belirlenen kategoriler şu şekildedir: İlk soru “çalışma odası sessiz mi? Dışarıdan gelen gürültüler –varsa- sizi etkiliyor mu?” şeklindedir. Belirtilen soruya karşılık oluşturulan kategoriler evde ders çalışma ortamı “gürültüsüz, gürültülü, gürültü var ama etkilemiyor, gürültü var ve etkiliyor” şeklindedir. İkinci soru “çalışma odası düzenli temizleniyor mu?” şeklindedir. Belirtilen soruya bağlı oluşturulan kategoriler “temizleniyor, temizlenmiyor” şeklindedir. Üçüncü soru “çalışma ortamının verimli ders çalışmaya katkısı nedir?” biçimindedir. Bu soruya karşılık oluşturulan kategoriler “sessiz ortam, düzenli ortam, sessiz ve düzenli ortam, odaklanma, motive olma, daha rahat olma, katkısı yok” şeklindedir. Bu bilgiler ve bunlara dayalı frekans, yüzdelikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1
Lise Öğrencilerine Göre Evde Verimli Ders Çalışma Ortamının Tanımlanması

Sorular	Kategoriler	Frekans (f)	Yüzdelik (%)
Çalışma odası sessiz mi? Dışarıdan gelen gürültüler varsa sizi etkiliyor mu?	Gürültüsüz	48	74
	Gürültülü	0	0
	Gürültü var ama etkilemiyor	5	8
	Gürültü var ve etkiliyor	12	18
	Toplam	65	100
Çalışma odanız düzenli olarak temizleniyor mu?	Temizleniyor	59	91
	Temizlenmiyor	6	9
	Toplam	65	100
Çalışma ortamınızın verimli ders çalışmanıza katkıları nelerdir?	Tek çalışmak	7	11
	Sessiz ortam	20	31
	Düzenli ortam	4	6
	Sessiz ve düzenli	12	19
	Odaklanma	8	12
	Motive etme	4	6
	Daha rahat olmak	8	12
	Katkısı yok	2	3
	Toplam	65	100

Tablo 1’de yer alan bulgular incelendiğinde, belirtilen alt amaç doğrultusunda katılımcılara üç soru yöneltilmiş ve katılımcıların hepsi sorulan soruları cevaplamıştır. Lise öğrencilerine göre evde etkili ders çalışmaya yönelik çalışma ortamının tanımı değişkenlik göstermektedir. Bu bağlamda 65 katılımcıya yöneltilen ilk soruda öğrencilerin %74’ü çalışma odalarının gürültüsüz olduğunu ifade etmiştir. Buna bağlı olarak dışarıdan gelen gürültülerin katılımcıları etkileyip etkilemediği sorusu üzerine öğrencilerin %8’i gürültünün olduğunu ama kendilerini etkilemediğini ifade ederken %18’i gürültünün olduğu ve bu durumun kendilerini etkilediğini belirtmiştir. Katılımcılara yöneltilen ikinci soruda öğrencilerin %91’i çalışma odalarının düzenli olarak temizlendiğini, %9’u ise düzenli aralıklarla temizlenmediğini belirtmiştir. Yöneltilen üçüncü soruya öğrencilerin %11’i çalışma ortamının verimli ders çalışmaya katkısı olarak tek başına çalışmak olduğunu, %31’i ise sessiz bir ortam sağladığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %6’sı çalışma ortamının kendilerine düzenli bir ortam sağladığını ifade ederken %19’u sessiz ve düzenli bir ortam sağladığını belirtmiştir. Öğrencilerin %12’si çalışma ortamının derse odaklanmalarına katkı sağladığını, %6’sı kendilerini motive ettiğini, %12’si daha rahat bir ortam sağladığını, %3’ü ise çalışma odasının kendilerine bir katkı sağlamadığını belirtmiştir.

2. Lise Öğrencilerine Göre Evde Verimli Ders Çalışmak İçin Gerekli Olan Fiziksel Koşullar

Bu alt problem kapsamında üç soru belirlenmiştir. Sorular ve belirlenen kategoriler şu şekildedir: İlk soru “çalışma odanız gün/akşam ışığı, havalandırma, ısıtma yönünden yeterli mi?” şeklindedir. Belirtilen soruya karşılık oluşturulan kategoriler “yeterli, yetersiz “olarak belirlemiş fakat daha net veri elde etmek için yetersiz kategorisi “havalandırma, ışık/gün ışığı, ısıtma” şeklinde gruplandırılmıştır. İkinci soru olarak “çalışma odanız dinlendirici ve motive edici (bitki, duvar rengi, süs, tablo, poster vb.) özelliğe sahip mi?” şeklindedir. Sorulara bağlı oluşturulan kategoriler “sahip, sahip değil” olarak belirlenmiş daha belirgin olması için öğrencilerden gelen cevaplara göre sahip değil kategorisi “poster, bitki, tablo” şeklinde gruplandırılmıştır. Üçüncü soru olarak “elinizde olsa ev ortamı ve çalışma odanız ile ilgili neleri değiştirmek isterdiniz?” şeklindedir. Bu soruya karşılık oluşturulan kategoriler “değiştirmem, odamın diğer odalardan (kardeş, mutfak, oturma odası vb.) uzak olması, düzenli olması, herkesten uzak olması, oda rengi” şeklinde oluşturulmuştur. Bu bilgiler ve bunlara dayalı frekans, yüzdeler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Lise Öğrencilerine Göre Evde Verimli Ders Çalışmak için Gerekli Olan Fiziksel Koşullar

Sorular	Kategoriler	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Çalışma odanız gün/akşam ışığı, havalandırma, ısıtma yönünden yeterli mi?	Yeterli	52	80
	Yetersiz	-	-
	Havalandırma	3	5
	Işık/gün ışığı	6	9
	Isıtma	4	6
	Toplam	65	100
Çalışma odanız dinlendirici ve motive edici (bitki, duvar rengi, süs, tablo, poster vb.) özelliğe sahip mi?	Sahip	29	45
	Sahip değil	25	38
	Poster	6	9
	Bitki	3	5
	Tablo	2	3
	Toplam	65	100
Elinizde olsa ev ortamı ve çalışma odanız ile ilgili neleri değiştirmek isterdiniz?	Değiştirmem	34	53
	Odamın diğer odalardan uzak olması	9	14
	Düzen	6	9
	Herkesten uzak	8	12
	Oda rengi	8	12
	Toplam	65	100

Tablo 2’de yer alan bulgulara göre, belirtilen alt amaç doğrultusunda katılımcılara üç soru yöneltilmiş ve katılımcıların hepsi sorulan soruları cevaplamıştır. İlk soruda katılımcıların %80’i çalışma odasının gün/akşam ışığı, havalandırma, ısıtma yönünden yeterli olduğunu belirtirken %20’si çalışma odasının ifade edilen yönlerden yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Yetersizlik yaşayan 13 katılımcıya daha çok hangi yönden yetersiz olduğu sorulduğunda katılımcıların %5’i çalışma ortamının havalandırma yönüyle yetersiz olduğunu, katılımcıların %9’u akşam/gün ışığı yönüyle yetersiz olduğunu, katılımcıların %6’sı ise ısıtma yönünden yetersiz olduğunu vurgulamıştır. Katılımcılara bu amaç altında yöneltilen ikinci soruda katılımcıların %45’i çalışma odalarının dinlendirici ve motive edici özelliğe sahip olduğunu, katılımcıların %38’i çalışma odalarının dinlendirici ve motive edici özelliğe sahip olmadığını belirtmiştir. Bu ekseninde çalışma odalarının dinlendirici ve motive edici özelliğe sahip olmadığını belirten 25 katılımcıya hangi yönden sahip olmadığı sorulmuştur. Katılımcıların %9’u poster olmadığını, %5’i bitki olmadığını, %3’ü tablo olmadığını belirtmiştir. Katılımcılara yöneltilen üçüncü soru: “elinizde olsa ev ve çalışma odanızla ilgili neleri değiştirmek isterdiniz?” şeklindedir. Katılımcıların %53’ü çalışma odalarında herhangi bir şeyi değiştirmek istemediğini ifade ederken katılımcıların %14’ü çalışma odalarını evde ses gelen odalardan uzak bir yere taşımak istediğini belirtmiştir. Katılımcıların %9’u çalışma odasının daha düzenli olmasını, katılımcıların %12’si çalışma odasının herkesten uzak bir yerde olmasını, katılımcıların %12’si çalışma odasının rengini değiştirmek istediğini belirtmiştir.

3. Lise Öğrencilerine Göre Evde Verimli Ders Çalışmayı Engelleyen Zorluklar

Bu alt problem kapsamında üç soru belirlenmiştir. Sorular ve belirlenen kategoriler şu şekildedir: İlk soru “çalışma odanız aile üyeleri tarafından kullanılıyor mu? Kullanılıyorsa çalışmanızı engelliyor mu?” şeklindedir. Belirtilen soruya karşılık oluşturulan kategoriler “kullanılmıyor, kullanılıyor (kardeş, abla, abi) ama engellemiyor, kullanılıyor (kardeş, abla, abi) ve engelliyor, belli zamanlarda kullanılıyor ama engellemiyor, belli zamanlarda kullanılıyor ve engelliyor, yolgeçen hanı” şeklindedir. İkinci soru olarak “çalışma odanızın verimli ders çalışmanızı engelleyen özelliği var mıdır?” şeklindedir. Sorulara bağlı oluşturulan kategoriler “engelleyen özelliği yok, engelleyen özelliği var” şeklinde belirlenmiştir. Öğrencilerden gelen cevaplara göre engelleyen özelliği yok kategorisi “misafir, ortak kullanım, düzensiz ve karışık olması, odaya sürekli girilip çıkılması, sandalye gıcırdaması, teknolojik araçlar, dışarıdaki sesler” şeklinde gruplandırılmıştır. Üçüncü soru olarak “çalışmalarınıza, başarınıza ve çalışma ortamınıza yönelik aile desteğiniz var mı?” şeklindedir. Bu soruya karşılık oluşturulan kategoriler “çok fazla var, biraz/ bazen, az, yok” şeklinde oluşturulmuştur. Bu bilgiler ve bunlara dayalı frekans, yüzdelikler Tablo 3’te ifade edilmiştir.

Tablo 3
Lise Öğrencilerine göre Evde Verimli Ders Çalışmayı Engelleyen Zorluklar

Sorular	Kategoriler	Frekans (f)	Yüzdelik (%)
Çalışma odanız aile üyeleri tarafından kullanılıyor mu? Kullanılıyorsa çalışmanızı engelliyor mu?	Kullanılmıyor	39	61
	Kullanılıyor ama engellemiyor	4	6
	Kullanılıyor ve engelliyor	2	3
	Belli zamanlarda kullanılıyor ama engellemiyor	11	17
	Belli zamanlarda kullanılıyor ve engelliyor	6	9
	Yolgeçen hanı gibi	3	4
	Toplam		65
Çalışma odanızın verimli ders çalışmanızı engelleyen özelliği var mıdır?	Engelleyen özelliği yok	36	55
	Engelleyen özelliği var	4	6
	Misafir	11	17
	Ortak kullanım	3	5

	Düzensiz karışık olması	2	3
	Odaya sürekli girilip çıkılması	1	1
	Sandalye gıcırdaması	5	8
	Teknolojik araçlar	3	5
	Toplam	65	100
Çalışmalarınıza, başarınıza ve çalışma ortamınıza yönelik aile desteğiniz var mı?	Çok fazla var	50	77
	Biraz/ bazen	12	18
	Çok az	3	5
	Yok	0	0
	Toplam	65	100

Tablo 3'te yer alan bulgular incelendiğinde, belirtilen alt amaç doğrultusunda katılımcılara üç soru yöneltilmiş ve katılımcıların hepsi sorulan soruları cevaplamıştır. Sorulan ilk soru “çalışma odanız aile üyeleri tarafından kullanılıyor mu? Kullanılıyorsa çalışmanızı engelliyor mu?” şeklindedir. Katılımcıların %61'i çalışma odasının aile üyeleri tarafından kullanılmadığını kendilerine ait olduğunu belirtirken katılımcıların %6'sı çalışma odasının aile üyeleri tarafından kullanıldığını fakat bu durumun kendilerini engellemediğini ifade etmiştir. Bunun yanında katılımcıların %3'ü çalışma odasının aile üyeleri tarafından kullanıldığını ve bu durumun çalışmalarını engellediğini belirtmiştir. Katılımcı %17'si çalışma odalarının belli zamanlarda kullanıldığını fakat bu durumun çalışmalarını engellemediğini belirtirken katılımcıların %9'u çalışma odalarının aile üyeleri tarafından bazen kullanıldığını ve bu durumun çalışmalarını engellediğini ifade etmiştir. Aynı zamanda katılımcıların %4'ü çalışma odasının yolgeçen hanı gibi sürekli girilip çıktığını ve bu durumun kendilerini, çalışmalarını engelleyip rahatsız ettiğini vurgulamıştır. Katılımcılara yöneltilen ikinci soruya katılımcıların %55'i çalışma odalarının verimli ders çalışmalarını engelleyen bir özelliğinin olmadığını belirtirken çalışma odalarının verimli ders çalışmalarını engelleyen özellikleri olduğunu belirten katılımcılara hangi yönden engellediği sorulmuştur. Katılımcıların %6'sı fazla misafir geldiği için çalışmalarının engellendiğini, katılımcıların %17'si ise çalışma odalarının kendilerine ait olmadığı, diğer aile üyeleriyle birlikte ortak kullanıldığı için çalışmalarının engellendiğini belirtmiştir. Katılımcıların %5'i çalışma odalarının düzensiz, karışık olmasından dolayı çalışmalarının engellendiğini, katılımcıların %3'ü odaya sürekli girilip çıkılmasından dolayı çalışmalarının engellendiğini ifade etmiştir. Katılımcıların %1'i sandalyesinin gıcırdamasından dolayı çalışmasının engellendiğini, %8'i çalışma odasında bulunan teknolojik araçlardan dolayı çalışmasının engellendiğini belirtirken katılımcıların %5'i dışarıdan gelen seslerden dolayı çalışmasının engellendiğini ifade etmiştir. Katılımcılara yöneltilen “çalışmalarınıza, başarınıza ve çalışma ortamınıza yönelik aile desteğiniz var mı?” şeklindeki üçüncü soruya katılımcıların %77'si aile desteğinin çok fazla olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %18'i aile desteğinin biraz olduğunu ve bazen destek verildiğini bazen destek verilmediğini vurgulamıştır. Katılımcıların %5'i aile desteğinin az olduğunu belirtirken aile desteğinin olmadığını hiçbir katılımcı belirtmemiştir.

4. Lise Öğrencilerine Göre Evde Ders Çalışma Ortamında Tercih Edilen Materyaller

Bu alt problem kapsamında iki soru belirlenmiştir. Sorular ve belirlenen kategoriler şu şekildedir: İlk soru “çalışma ortamınız masa, sandalye, dolap, kitaplık, kalemlik vb. araç gereç yönünden yeterli mi?” şeklindedir. Belirtilen soruya karşılık oluşturulan kategoriler “yeterli, yeterli değil” şeklindedir. Katılımcıların verdiği cevaplar neticesinde “yeterli değil” kategorisi “araç- gereç, kitaplık, sandalye” şeklinde gruplandırılmıştır. İkinci soru “çalışma odanızda teknolojiye (bilgisayar, internet ve yazıcı gibi donanımlara) erişiminiz var mı?” şeklindedir. Belirtilen soruya bağlı oluşturulan kategoriler “var, yok” şeklindedir. Bu bilgiler ve bunlara dayalı frekans, yüzdelikler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4
Lise Öğrencilerine Göre Evde Ders Çalışma Ortamında Tercih Edilen Materyaller

Sorular	Kategoriler	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Çalışma ortamınız masa, sandalye, dolap, kitaplık, kalemlik vb. araç gereç yönünden yeterli mi?	Yeterli	55	85
	Yeterli değil	-	-
	Araç- gereç	2	3
	Kitaplık	7	11
	Sandalye	1	1
	Toplam	65	100
Çalışma odanızda teknolojiye (bilgisayar, internet ve yazıcı gibi donanımlara) erişiminiz var mı?	Var	57	88
	Yok	8	12
	Toplam	65	100

Tablo 4’te yer alan bulgulara göre, belirtilen alt amaç doğrultusunda katılımcılara iki soru yöneltilmiş ve katılımcıların hepsi sorulan soruları cevaplamıştır. İlk soru “çalışma ortamınız masa, sandalye, dolap, kitaplık, kalemlik vb. araç-gereç yönünden yeterli mi?” şeklindedir. Katılımcıların %85’i araç-gereç yönünden yeterli olduğunu ifade ederken katılımcıların %15’i yetersiz olduğunu belirtmiştir. Yetersiz olduğunu belirten katılımcılara hangi yönden yetersiz olduğu sorulmuştur. Katılımcıların %3’ü araç-gereç yönünden yetersiz olduğunu, %11’i kitaplık yönüyle çalışma odalarının yetersiz olduğunu, katılımcıların %1’i sandalyesinin olmaması yönüyle çalışma odasının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılara yöneltilen ikinci soruya katılımcıların %88’i çalışma odalarında teknolojiye erişimi olduklarını belirtirken %12’si çalışma odalarında teknolojiye erişimlerinin olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların önemli bir çoğunluğunun bilgisayar, internet, yazıcı vb. teknolojik donanımlara sahip oldukları, başka bir ifadeyle bu konuda sorun yaşamadıkları ortaya çıkmaktadır.

5. Lise Öğrencilerine Göre Yeterli Teknolojik İmkânlar Evde Ders Çalışmak İçin Avantajını Yoksa Dezavantaj Mıdır?

Bu alt problem kapsamında bir soru belirlenmiştir. Soru ve belirlenen kategoriler “Evde verimli ders çalışmada teknolojik imkânlar avantaj mıdır, dezavantaj mıdır?” şeklindedir. Bu soruya karşılık oluşturulan kategoriler “kullanıma bağlı, avantaj, dezavantaj” şeklindedir. Bu bilgiler ve bunlara dayalı frekans, yüzdeler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5
Lise Öğrencilerine Göre Yeterli Teknolojik İmkânlar Evde Ders Çalışmak İçin Avantajını Yoksa Dezavantaj Mıdır?

Sorular	Kategoriler	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Evde verimli ders çalışmada teknolojik imkânlar avantaj mıdır, dezavantaj mıdır?	Kullanıma Bağlı	42	65
	Avantaj	13	20
	Dezavantaj	10	15
	Toplam	65	100

Tablo 5’te yer alan bulgular incelendiğinde, belirtilen alt amaç doğrultusunda katılımcılara bir soru yöneltilmiş ve katılımcıların hepsi sorulan soruyu cevaplamıştır. Katılımcılara “evde verimli ders çalışmada teknolojik imkânlar avantajını yoksa dezavantaj mıdır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların %65’i verimli ders çalışmada teknolojik imkanların kullanıma bağlı olduğunu, doğru ve yerinde kullanılırsa avantaj, doğru ve yerinde kullanılmazsa dezavantaj olduğunu ifade etmiştir. Buna karşılık katılımcıların %20’si verimli ders çalışmada teknolojik imkanların her zaman avantaj olduğunu belirtirken katılımcıların %15’i verimli ders çalışmada teknolojik imkanların her zaman dezavantaj olduğunu belirtmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışmalarına ilişkin elde edilen bulguların, mevcut kuramsal literatür desteğiyle tartışılmış ve yorumlanmıştır. Lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışma ortamlarının niteliği konusundaki çalışmaların sınırlı olması nedeniyle literatürde konuya yakın yapılan araştırmaların sonuçlarından faydalanılmıştır. Eğitim- öğretim sürecinde temel amaç ve tüm değişkenlerin ortak sonucu öğrencinin başarılı olmasıdır (Karaaslan, 2010). Öğrencinin okul, sınıf ve ders düzeyine göre belirlenmiş hedeflere ulaşabilmek için gösterdiği performans ya da çaba ile akademik programlarda yer alan derslerden öğrencinin aldığı puanlar öğrenci başarısı olarak tanımlanabilir (Arı, 2007; Güleç ve Alkış, 2003). Öğrenci başarısını etkileyen birçok değişken bulunmaktadır. Bu değişkenlerin başında fizyolojik, psikolojik ve toplumsal durum ve koşullarla ilgili pek çok değişken bulunmaktadır. Bu değişkenler öğrencinin “öğrenme sürecini”, başka bir ifadeyle başarı düzeyini olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedirler. Başarıyı etkileyen bilişsel faktörlerin yanı sıra duyuşsal faktörler ile çevre faktörleri de bulunmaktadır. Bunlar arasında başarı güdüsü, kaygı, ailenin nitelikleri, sosyo-ekonomik özellikler, okul ve eğitim koşulları genel çevre özellikleri, beslenme ve sağlık koşulları gibi faktörler sayılabilir (Güleç ve Alkış, 2003).

Ortaöğretim, üniversite eğitimi öncesinde öğrencilerin temel bilgilerini sağlamlaştırdığı en önemli eğitim düzeyidir. Bu sebeple gerek okul içi gerekse okul dışında öğrencilerin başarıları önündeki engelleri kaldırmak gerekir. Bu araştırma öğrenci başarısını etkileyen faktörler arasından çalışma ortamıyla sınırlandırılmıştır. Öğrencinin etkileşimde bulunduğu ya da içinde yaşadığı çevre onun tüm davranışlarını etkiler. Öğrenme yaşantılar sonucu oluşur ve yaşantılar da bireyin çevreyle etkileşimi sonucu oluşur. Bu nedenle etkili bir öğrenme süreci için fiziki, sosyal ve psikolojik bir çevrenin varlığı zorunludur. Çevreyi oluşturan bina, donanım, model, düzenlemeler, sıcaklık, renk vb. tüm nesne ya da objeleri bireyler oluşturur ve şekillendirir. Aynı çevre daha sonra farklı etkilerle bireyleri şekillendirir. Öğrenmenin oluşması için fiziksel, sosyal ve psikolojik yönlerden uygun çevrenin oluşturulması gerekir. Etkili bir öğrenme süreci için bu çevrenin uygun biçimde düzenlenmesi gereklidir (Küçüköğlü ve Özerbaş, 2010). Birey kendine uygun, sevdiği ve hoşlandığı ergonomik bir çalışma ortamında başarılı olabilir. Öğrencilerin başarısı için verimli ders çalışma becerisinin yanı sıra uygun ders çalışma ortamına da ihtiyaç duyulmaktadır. Ders çalışılacak mekânın çalışmayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi ve çalışacak kişinin de kendisini çalışmaya hazır hissetmesi gerekir. Uygun bir ortamda çalışmak öğrenmeyi kolaylaştırdığı gibi çalışma için ayrılan zamanın da verimli kullanılmasını sağlar (Baltaş, 1994, Akt. Seyhan, 2020). Ders çalışma ortamının bireyin tüm özelliklerine uygun olması ya da ortamın bireye uygun olarak düzenlenmesi başarıyı artırır. Bunun için bireyin kendi egemenlik alanındaki düzenlemeyi kendisinin gönüllü olarak yapması önemlidir. Lise öğrencilerinin evde etkili ders çalışmaya yönelik çalışma ortamının niteliğini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Lise öğrencilerinin evde verimli ders çalışma ortamlarına ilişkin görüşlerine göre çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin çoğunluğunun çalışma ortamlarının gürültüsüz, sakin, sessiz bir ortam olduğu ortaya çıkmıştır. Birkaç katılımcının çalışma odalarında gürültünün olduğu ve bu durumun kendilerini engellediği, daha az katılımcı tarafından ise gürültünün olduğu ve kendilerini etkilemediği ifade edilmiştir. Bunun yanında çalışma odasının temizliği yönüyle katılımcıların büyük bir çoğunluğu çalışma ortamının temizlendiğini ifade ederken az bir oranla çalışma odasının düzenli aralıklarla temizlenmediği ifade edilmiştir. Çalışma ortamının verimli ders çalışmaya katkısı noktasında düzenli bir şekilde tasarlanmış ve sadece çalışacağı saatte materyalleri masada bulundurmamak, dış uyarıcılardan en az etkilenen odada çalışmanın odaklanma yönüyle katkı sağladığı katılımcıların çoğu tarafından belirtilmiştir. Bu eksende de sessiz ve düzenli ortam diğer kategorilere oranla daha çok tercih edilmiştir. Buna karşılık çalışma odasının tek başına çalışmaya avantajı sağladığı, çalışmak için motive ettiği, daha rahat ortam sağladığı, odaklanmak için önemli olduğu

belirtilmiştir. Bu başlık altında iki katılımcının çalışma odasının çalışmalarına hiçbir katkı sağlamadığı, kişinin içinden çalışmak gelmediğinde çalışma odasının bir etkisi olmayacağını ifade etmesi düşündürücüdür. Öğrencinin verimli bir şekilde çalışabilmesi için sessiz ve sakin bir ders çalışma ortamına ihtiyacı olduğu düşünüldüğünde bu sonuçların istenen sonuçlar olduğu söylenebilir.

Çocuktan; konuşmalar, televizyon sesi veya kardeş kavgaları gibi dikkatini dağıtan etkenlerin ortasında ders çalışması beklenemez. Araştırmalar da (Katlan, Doğanay ve Yıldırım, 1998, Akt. Özcan, 2006) öğrencinin dikkati bölünmeden çalışabilmesi için sessiz ve iyi aydınlatılmış bir köşeye sahip olması gerektiğini göstermektedir. Bu köşenin yeri, mutfak masası, yatak odası veya salonun bir köşesi olabilir, ancak önemli olan kişinin rahatsız edilmemesi ve dikkatinin dağılmamasıdır. Uygun bir ders çalışma ortamının sağlanması, öğrencinin başarılı bir şekilde çalışabilmesi için önemlidir. İlgili literatür incelendiğinde, öğrencilerin verimli bir şekilde eğitim ve öğretim etkinliklerine katılabilmeleri için uygun bir çalışma ortamına sahip olmalarının önemli olduğu söylenmiştir (Engin, Özen ve Bayoğlu, 2009). Tatlılıoğlu'nun (2013) ortaöğretim öğrencilerinin başarısızlık nedenlerini araştırdığı çalışmasında, öğrencilerin başarısızlık nedeni olarak, "bana ait bir çalışma odamın olmayışından" seçeneği tercih edilmiştir. Bu durum, kız öğrencilerde erkek öğrencilere göre daha sık görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin kendilerine ait bir çalışma ortamının olmamasının, ailelerin çocuklarının rahatça ders çalışabilecekleri bir ortamı hazırlamadığını göstermektedir. Birçok evde tek bir oda, tüm aile bireylerinin ortak yaşam alanı olarak kullanılmaktadır (Tatlılıoğlu, 2013). Bu durumda, öğrencilere kendi çalışma odalarının olmasının önemi ve bu konuda ailelerin destekleyici rolü vurgulanabilir. Mevcut araştırma sonuçları ile benzer sonuçlara sahip olmayan araştırma sonuçları da bulunmaktadır (Yiğit ve Kaçire, 2015). Ortaokul öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarına yönelik yaptığı çalışmada, "ders çalışma odasına sahip olan öğrencilerin ders çalışma odasına sahip olmayan öğrencilere göre nazaran ders çalışma alışkanlıkları farklılaşmamıştır. Çalışma odasına sahip olanlarla çalışma odasına sahip olmayan öğrencilerin, çalışma alışkanlıkları sıra ortalamalarının birbirine yakın olduğu söylenebilir. Dahası çalışma odasına sahip olan öğrenciler ile olmayan öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarına aynı düzeyde sahip oldukları ifade edilebilir" çıkarımına ulaşmıştır. Bu durumu da çalışma odasına sahip bireylerin odada ders dışı durumlara fazla vakit geçirmeye bağlamıştır (Yiğit ve Kaçire, 2015).

Lise öğrencilerine göre evde verimli ders çalışmak için gerekli fiziksel koşullar incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun ışık, havalandırma, ısıtma yönüyle çalışma odalarının yeterli olduğunu belirtirken diğer katılımcılar havalandırma, ışık ve ısıtma yönüyle odalarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Yetersizlik yaşayan katılımcılar gözlemlendiğinde, bazıları ekonomik olarak orta düzeydeyken, diğerlerinin durumu aile üyelerinin iş yoğunluğu ve ilgisizliğinden kaynaklanabileceği düşünülmüştür. Bir çalışma odası, kişinin verimli bir şekilde çalışabilmesi için özel olarak döşenmelidir. Bu odada, öncelikle rahat edilebilecek bir fiziksel ortam sağlanmalıdır. Yeterli ısıya ve aydınlatmaya sahip olması oldukça önemlidir. Masa, gün ışığından en iyi şekilde faydalanabilmek için karşıdan gelecek şekilde konumlandırılmalıdır. Böylece doğal ışıktan maksimum düzeyde yararlanılarak enerjik bir çalışma ortamı oluşturulabilir (Tor ve Demir, 2019). Ayrıca, çalışma odası iyi havalandırılmalıdır. Temiz havaya sahip olmak, odanın normal sıcaklıkta ve aydınlıkta olmasına da dikkat edilmelidir. Ne çok karanlık ne de çok aydınlık olması önemlidir. Çünkü az ışık yetersiz görüğe ve göz yorgunluğuna, fazla parlak ışık ise bıkkınlığa neden olabilir. Çalışma odasının özel olarak döşenmesi, kişinin fiziksel rahatlığını sağlamanın yanı sıra verimli bir çalışma ortamının oluşmasına katkıda bulunur. Işık, ısı ve havalandırma gibi unsurlara dikkat ederek, kişi daha motive ve odaklanmış bir şekilde çalışabilir.

Katılımcılara yöneltilen "çalışma odanız dinlendirici ve motive edici özelliğe sahip mi?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde yanıtların birbirine yakın olduğu görülmüştür. Çalışma odalarının dinlendirici ve motive edici özelliğe sahip olduğunu ifade edenler çoğunluktadır.

Dinlendirici ve motive edici özelliğe sahip olmadığını belirten katılımcılar odalarını poster, bitki, tablo ile süslemek istediklerini ifade etmiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde beklenen yönde cevapların gelmediği görülmüştür. Çünkü öğrencinin verimliliğini artırabilmesi için çalışma ortamında dikkat dağıtıcı uyarıcılardan kaçınmak önemlidir. Bu yüzden duvarlardaki posterler, ses ve diğer uyarıcılar mümkün olduğunca az olmalıdır. Posterler ve resimler öğrencinin hayal gücünü tetikleyebilir ve uzun süreli hayal kurmalarına neden olabilir. Bu nedenle, sınav zamanına kadar bu tür uyarıcılardan kaçınılmalı ve öğrencinin hedefini hatırlatan yazılar yerleştirilmelidir (Özcan, 2006). Asıl olan, öğrencinin çalışma ortamında daha hızlı bir şekilde yoğunlaşabilmesi ve dikkat dağıtan etkenlerin en aza indirgenmesidir.

Lise öğrencilerine “elinizde olsa odanızla ilgili neyi değiştirmek isterdiniz?” sorusu sorulduğunda yanıtların birbirine yakın olduğu görülmüştür. Odalarından memnun olan katılımcıların yanında değiştirmek isteyenlerin de olduğu görülmüştür. “Hangi yönden değiştirmek istedikleri” sorusuna gelen cevaplar odalarını evin ses gelen odalarından uzak bir yere taşımak, odalarının düzenini kendi ilgilerine göre değiştirmek, oda rengini değiştirmek şeklindeyken en şaşırtıcı cevap ise herkesten her şeyden uzak bir yere taşımak istediğini belirten cevaptır. Bu ekseninde sonuçlar değerlendirildiğinde bireysel ilgi ve ihtiyaçların ne kadar değişken olduğu görülmektedir. Ama genel olarak çalışmanın sessiz bir ortamda yapılması gerektiği üzerine odaklanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin çalışırken sessiz ve sakin bir ortamda yoğunlaşabilmeleri, dikkatlerini dağıtan etkenlerin olmadığı bir ortamda çalışabilmeleri istenen bir durumdur. Çalışma ortamının düzenli ve temiz olması, öğrencilerin sınıfları veya evleri gibi uygun bir mekânda rahatça çalışabilmelerine yardımcı olur. Ayrıca, uygun ışıklandırma ve ergonomik bir masa ve sandalye gibi fiziksel koşullar da öğrencilerin uzun süreli çalışabilmesi için önemlidir (Engin, Özen ve Bayoğlu, 2009).

Lise öğrencilerine göre evde verimli ders çalışmayı engelleyen zorlukları tespit etmek için çalışma odalarının kendilerine mi ait olduğu, aile üyeleri tarafından kullanılıp kullanılmadığı ve kullanılıyorsa bu durumun kendilerini engelleyip engellemediği sorulmuştur. Çoğunluk çalışma odalarının kendilerine ait olduğunu ve kimse tarafından kullanılmadığını ifade ederken daha az katılımcı kullanıldığını ama bu durumun kendilerini etkilemediğini belli bir zamandan sonra alışıldığını ifade etmiştir. Buna karşılık belli zamanlarda ihtiyaç halinde aile üyeleri tarafından çalışma odalarının kullanıldığını ve sürekli olmadığı için bu durumun kendilerini etkilemediğini, daha az oranla belli zamanlarda çalışma odalarının kullanıldığını ama ara sıra olmasına rağmen kendilerini engellediğini ifade etmişlerdir. Birkaç katılımcı tarafından çalışma odalarının “yolgeçen hanı gibi giren çıkan belli değil” demesi şaşırtan başka bir faktördür. Çalışma odalarının çalışmalarını engelleyen özelliği olup olmadığı sorulduğunda katılımcıların cevapları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Çalışma odalarının istedikleri gibi olduğu, engelleyen bir özelliği olmadığını ifade edenlerin sayısı daha fazladır. Engelleyen özelliği var diyenlerin en çok yöneldiği durum sırasıyla odanın ortak kullanımı, eve fazla misafir gelmesi sebebiyle sesin fazla olması ve odanın kullanılması, odanın düzensiz karışık olması ve bu durumun gözü yorması, motivasyonu düşürmesi, ortak kullanımdan dolayı odaya sürekli girilip çıkılması, odada bulunan teknolojik araçların zaman zaman yanlış kullanılması ve çalışmaya ayrılan süreyi azaltması, dışarıdan gelen seslerin çoğalması ya da sürekli bir hal alması cevapları verilmiştir. Bu cevaplara ek olarak bir katılımcı sandalyesinin her hareketinde gıcırdamasının kendisini çok rahatsız ettiğini ifade etmiştir. Bu sonuçlardan da anlaşılacağı gibi kişilerin hassasiyet noktaları farklılaşabilmektedir. Ortak alanda ders çalışmanın engellemediğini ifade edenler olduğu gibi engellediğini ifade edenler de vardır. Bu durumda aile üyeleri çalışan kişiyi iyi tanımalı ona göre çalışma ortamını düzenlemelidir. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki verimli ders çalışmak için en küçük uyarıyı bile devre dışı bırakmak gerekmektedir. Katılımcılara, çalışmalarınıza yönelik aile desteği olup olmadığı sorulduğunda anlamlı bir farklılık

görülmüştür. Çok büyük bir oranla aile desteğinin çok fazla olduğunu söyleyen katılımcılardan çoğu bu desteği olumlu yorumlamamış baskı, stres, kaygı düzeylerini artırdıklarını ifade etmişlerdir. Buna karşılık katılımcıların cevaplarına göre ikinci sırada biraz destekleri var deyip aynı zamanda bazen destek veriyorlar bazen destek vermiyorlar şeklinde ifade etmişlerdir. Üçüncü sırada ise az desteği var diyen katılımcılar yer almıştır. Dikkat çeken yön hiçbir katılımcının aile desteği yok dememesidir. Çocukların eğitimine ailelerin yüksek düzeyde katılımının önemi ve etkisi reddedilemez. Bu konuda yoğun olarak çalışma yapılmıştır ve sonuçlar birleştirildiğinde, ebeveynlerin çocuklarının eğitimine olan ilgilerinin ergenlik döneminde de devam ettiğini ve bu ilginin gençlerin daha iyi bir performans sergilemesiyle sonuçlandığını göstermektedir (Bulut ve Alpan, 2020; Kapıkıran ve Özgüngör, 2009; Yavuz vd. 2016).

Aile üyelerinin çalışan çocuklarına destek sunmaları gerekmektedir ancak tutarlı ve dengeli bir şekilde destek verilmelidir. Ders çalışma isteğini artırmak için öğrencinin evde motive edici bir çalışma ortamına ihtiyacı vardır. Her ne kadar ders çalışma odası düzenli olsa da tek başına yeterli değildir. Evin ahenk ve huzurunun en üst seviyede olması, öğrencinin motive olmasına yardımcı olur. Ayrıca, hane halkının ders çalışmanın öğrencinin geleceğini belirleyen en önemli faktörlerden biri olduğunun farkına varması önemlidir. Evdeki diğer üyelerin öğrenciye katkılarını sağlamaları, motivasyonun artmasına yardımcı olur. Bunun yanı sıra, aile üyelerinin evde ders çalışan öğrencinin ihtiyaçlarını karşılamaları da önemlidir. Öğrencinin dikkatini dağıtabilecek gürültü veya diğer rahatsızlık kaynaklarının minimize edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, öğrencinin çalışma ortamının düzenli ve temiz olması da motivasyonunu artırmada etkilidir. Ders çalışma isteğini artırmak için, öğrencinin kendi kendine hedefler belirlemesi ve bu hedeflere odaklanması da önemlidir. Hedeflere ulaşmak için çalışma planı yapmak, öğrencinin organizasyon becerilerini geliştirmesine yardımcı olur. Ayrıca, ders çalışma sürecinde düzenli aralıklarla mola vermek de motivasyonu korumada etkili bir yöntemdir. Mola esnasında, öğrenci dinlenerek ve hoşlandığı aktivitelerle vakit geçirerek motivasyonunu yenileyebilir. Öğrencinin evde ders çalışma isteğini artırmak için, güdüleyici bir çalışma ortamı oluşturmak önemlidir. Bu ortamın oluşması için aile bireylerinin destekleyici rolü büyük önem taşır. Aile bireylerinin ders çalışmanın önemini anlamaları ve öğrenciye destek olmaları, motivasyonun artmasına katkı sağlar (ODTÜ, 2024).

Lise öğrencilerinin evde ders çalışırken hangi materyalleri kullandığını öğrenmek için “çalışma ortamınız masa, sandalye, dolap, kitaplık, kalemlik, vb. araç gereç yönünden yeterli mi?” sorusuna büyük bir çoğunluk yeterli olduğunu belirtirken az da olsa yeterli olmadığını belirten katılımcılar da olmuştur. Hangi yönden yetersiz olduğu sorulduğunda katılımcıların en fazla kitaplık yönüyle eksik olduğunu bundan dolayı kitap ve defterlerini masanın üstüne ya da altına, odanın herhangi bir köşesine koymak zorunda olduklarını, ihtiyaç halinde aradıkları kaynakları bulmakta sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bazı katılımcılar detay vermeyerek araç gereç yönüyle eksik olduğunu belirtmiştir. Katılımcılardan biri ise sandalyesinin olmadığını, başka bir ifadeyle kendisine ait sandalye olmadığını çalışacağı zaman mutfaktaki sandalyeyi getirdiğini belirtmiştir. Bu sonuçlara bakıldığında geçmişe oranla ailelerin çocuklarının çalışma odalarına özen gösterdiği ancak hala istenen seviyede olmadığı tespit edilmiştir. Ailelerden beklenen, sandalyelerin ergonomik olmasına özellikle dikkat etmeleridir. Sandalyeler ne çok rahatlatıcı ne de çok rahatsız edici olmalıdır (Dam, 2008). Bu bağlamda çalışma odalarında teknolojik aletlere erişimleri olup olmadığı sorulduğunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ciddi bir oranla katılımcılar bilgisayar, tablet, telefon, internet gibi donanımlara erişimleri olduğunu buna karşılık çok az bir oranla katılımcıların teknolojik donanımlara erişim sağlayamadıkları görülmüştür. Bunun sebebi sorulduğunda kimi katılımcılar ekonomik nedenlerle kimi katılımcılar ise ailenin uygun görmemesi sebebiyle cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlara bağlı olarak teknoloji çağında olmak sebebiyle öğrencileri bu teknolojiden, imkânlarından mahrum bırakmamak gerekir yalnız sınırlandırma, kullanım süresi dikkate alınarak veli takibiyle verilmesinin uygun olduğu düşünülmektedir. Aksi takdirde bağımlılık yaratacağı için

çocuğun gelişim alanlarını, akademik başarısını düşürüp sekteye uğratacaktır. Teknolojik cihazların kullanımının çocuklar üzerindeki etkisini azaltmak için uygun bir şekilde sınırlamak, onların zamanlarını verimli bir şekilde kullanabilmeleri için yardımcı olacaktır (www.iienstitu.com).

Lise öğrencilerine sorulan “evde ders çalışırken teknolojik araçların kullanımı avantaj mı dezavantaj mı?” sorusuna katılımcılardan gelen cevapların çoğunluğu teknolojik araçların avantaj ya da dezavantaj oluşunun kullanıma bağlı olduğunu belirtmiştir. Otokontrol sağlandığı sürece yerinde ve doğru amaçla kullanıldığında ciddi avantaj sağladığını fakat doğru kullanılmadığında ya da olması gerekenden fazla ve bilinçsiz kullanıldığında dezavantaj oluşturduğunu ifade etmiştir. Bazı katılımcılar, teknolojik imkânların her zaman avantaj sağladığını ve bunlardan geri kalmanın yanlış olduğunu ifade ederken, diğerleri ise teknolojinin dezavantajlarının da bulunduğunu belirtmiştir. Bu grup, sosyal medya ve diğer sitelere dalmanın saatlerce internetten dolaşmaya yol açtığını, bu durumun da çalışma süresini kısaltıp verimsizliğe neden olduğunu vurgulamıştır. Bu sonuçlardan da anlaşılacağı üzere teknolojik araçların dengeli, sistemli kullanılması gerektiği, kişi kendini yönetemediği durumda aile bireyleri tarafından kota konularak ihtiyacı çerçevesinde teknolojik imkânlardan faydalanması gerektiği, kendi öz düzenlemesini sağlayan bireylerinse yeterli sürede erişim sağlaması gerektiği fakat yine de aile üyeleri tarafından kontrol edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Öğrenciler, kendilerine gelecekle ilgili hedefler koyan, kendi öğrenmeleri üzerine düşünen ve içsel olarak güdülenebilen kişilerdir. Her öğrenci farklıdır ve aynı şekilde ders çalışmaya güdülenmeleri beklenemez. Bu nedenle, okul, öğretmen, yönetici, arkadaş, aile çevresi ve rehberlik servisi gibi paydaşlar destek sağlamalıdır.

Çalışma odasının öğrencilerin çalışmalarına etkisi çok büyük olabilir. İyi düzenlenmiş bir çalışma odası, öğrencinin dikkatini dağıtacak nesnelere olmamasını sağlayarak konsantrasyonunu artırır. Aynı zamanda sessiz ve sakin bir ortam sunarak öğrencinin odaklanmasını kolaylaştırır. Ayrıca düzenli bir çalışma masası ve raflar, öğrencinin ders materyallerini organize etmesine yardımcı olarak verimliliği artırır. Tüm bunlar bir araya geldiğinde çalışma odası, öğrencinin verimli bir şekilde çalışmasına ve başarılı olmasına yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Altun, S. A. & Çakan, M. (2008). Öğrencilerin sınav başarılarına etki eden faktörler: LGS/ÖSS sınavlarındaki başarılı iller örneği. *İlköğretim Online*, 7(1), 2-18.
- Arı, İ. (2007). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğrenci başarısını etkileyen faktörler (Ankara Örneği). (Doktora Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Aslanargun, E. (2007). Okul- aile iş birliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18), 119-135.
- Başol, G. & Türkoğlu, E. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının düşünme stilleri ile kontrol odağı durumları arasındaki ilişki. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 732-757.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü, *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(14), 75-99.
- Enstitü (2019). Ders Çalışırken Konsantrasyon İçin 7 Öneri. <https://www.iienstitu.com/blog/ders-calisirken-konsantrasyon-icin-7-oneri> (Erişim tarihi: 30.01.2024)
- Döş, İ. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin başarısızlık nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(190), 72-91.

- Engin, A. O., Özen, Ş., & Bayoğlu, V. (2009). Öğrencilerin okul öğrenme başarılarını etkileyen bazı temel değişkenler. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 1(3), 125-156.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. & Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye’de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 177-199. <https://doi.org/10.5152/AUJKKEF.2023.22162>
- Güleç, S. & Alkış S., (2003). İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin derslerdeki başarı düzeylerinin birbiriyle ilişkisi, *İlköğretim Online E-Dergi*, 2(2), 19-27.
- Güngör Seyhan, H. (2020). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik motivasyon, tutum ve öz yeterlik seviyeleri ile öz düzenleyici öğrenme stratejilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi: Sivas ili örneği. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 1(1), 32-56.
- İlhan, M., Çetin, B., Sünkür, M. Ö. & Yılmaz, F. (2013). Ders çalışma becerileri ile akademik risk alma arasındaki ilişkinin kanonik korelasyon ile incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 123-146. <http://dx.doi.org/10.12973/jesr.2013.328a>
- Kapıkıran, Ş. & Özgüngör, S. (2009). Ergenlerin sosyal destek düzeylerinin akademik başarı ve güdülenme düzeyi ile ilişkileri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 16(1), 21-30.
- Karaaslan, G. (2010). *Orta öğretim kurumlarında öğrenci başarısını etkileyen faktörlerin istatistiksel analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.
- Kesiktaş, A.D. (2006). Ders çalışma becerileri ve özel gereksinimli öğrenciler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 7(1), 37-48. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000094
- Keskin, H.K. & Yapıcı, S. (2008). Başarılı ve başarısız öğrencilerin kişilik özellikleri ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 1(1), 20-32.
- Körükçü, M. & Uslu, S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin öğrenme sürecinde yardım isteme düzeylerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(19), 1235-1247. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13980>
- Küçüköğlü, A. & Özerbaş, M. A. (2010). Eğitim ergonomisi ve sınıf içi fiziksel değişkenlerin organizasyonu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 121-134.
- Leylum, Ş., Odabaşı, H. F. & Yurdakul Kabakçı I. (2017). Eğitim ortamlarında durum çalışmasının önemi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi- Journal of Qualitative Research in Education*, 5(3), 369-385. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.5c3s16m>
- ODTÜ. (2024). Sınav sürecinde aile desteği. PDR Veli Bilgilendirme Broşürü, https://www.odtugvo.k12.tr/ankara/pdf/Sınav_surecinde_aile_destegi.pdf (Erişim tarihi: 31.01.2024)
- Özcan, G. (2006), İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıkları ve ortamlarının incelenmesi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sarıcı Bulut, S. & Bangir Alpan, G. (2021). Lise Öğrencilerinin Ders Çalışmaya, Desteklenmeye ve Güdülenmeye İlişkin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 123-144. <https://doi.org/10.37217/tebd.815652>
- Şama, E. & Tarım, K. (2007). Öğretmenlerin başarısız olarak algıladıkları öğrencilere yönelik tutum ve davranışları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 135-157.

- Tatlıoğlu, K. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin okul başarılarını olumsuz etkileyen nedenlerin belirlenmesine yönelik bir araştırma (Bingöl örneği). *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* (39), 1-21.
- Tor, D. L. & Demir, C. E. (2019). Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinin fiziksel ortamı hakkında görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 474-487. DOI: 10.5961/jhes.2019.347
- Uçak Şimşek, E. (2003) Bilişsel davranışçı yaklaşımla ve rol değiştirme tekniğiyle bütünleştirilmiş film terapisi uygulamasının işlevsel olmayan düşüncelere ve iyimserliğe etkisi. (Doktora Tezi) Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yavuz, M., Gülmez, D. & Özkartal, T. C. (2016). Fen lisesi öğrencilerinin akademik başarıları ile ilgili deneyimlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 1655-1672.
- Yeşilyaprak, B. (2001). Duygusal zeka ve eğitim açısından doğurguları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25(25), 139-146.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2020). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Yiğit, B. & Kaçire, İ. (2015). Ortaokul öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarının incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 309-319.

EXTENDED SUMMARY

Introduction: Success following fruitful effort boosts an individual's self-esteem and motivation. The rise in self-confidence and motivation makes the individual's work environment more pleasant and engaging. Thus, the more engaged the learner is in the learning environment, the better the learning outcome. Indeed, students' active participation in the learning process and the use of their studying and learning skills are critical to school achievement. In this context, it appears that research into the effectiveness and quality of high school students' home study environments is sparse. The primary motivation for this study is to address a gap in the literature. This study focuses on the characteristics of an effective learning environment at home and how they should be. Learning requires an adequate environment in terms of physical, social, and psychological components. This atmosphere must be properly set up for an optimal learning experience.

The Purpose of the Research: The purpose of this study is to identify the characteristics of an optimal study environment for high school students to study effectively at home. Answers to the following questions were requested in accordance with the stated intention.

According to high school students:

1. How is a productive study environment at home defined?
2. What are the physical conditions required to study effectively at home?
3. What are the difficulties that prevent effective studying at home?
4. Which materials are preferred in the home study environment?
5. Are sufficient technological facilities an advantage or a disadvantage for studying at home?

Conceptual framework: One of the most common causes of school failure is a student's lack of effective study habits or the development of incorrect study habits. In other words, human traits such as working habits, familiarity with the working approach, interest in and willingness to work are major predictors of success.

Despite spending a significant amount of time studying, many students fail to attain the required degree of accomplishment. One possible explanation is that they lack good study abilities. Students who are unable to build effective study and learning methods may struggle to motivate themselves to learn, plan their learning processes, and evaluate them. This condition has a negative impact on pupils' academic progress and, as a

result, their lives beyond school. Students who have developed productive study habits are more likely to have a positive attitude towards school and to set learning objectives for themselves.

Method: Among the qualitative research designs employed in this study was the "case study" method. The study group for the research consists of 65 students enrolled in various classes at a high school in the heart of Hakkari City during the academic year 2023–2024. A random approach was utilised to choose students. The study group consisted of two branches from the 9th grade, two branches from the 10th grade, one branch from the 11th grade, and two branches from the 12th grade. A total of 65 students voluntarily engaged in the study group, including 12 ninth graders, 21 tenth graders, 9 eleventh graders, and 23 twelfth graders. The group consists of 29 female and 36 male pupils. The interview technique, one of the qualitative data collection approaches, was employed as a data gathering tool. The interview form contains 12 open-ended questions. In March 2024, data were obtained through face-to-face interviews. The meetings were held in the school and lasted 15-20 minutes, depending on the participants' availability.

Findings and Discussion: The study's findings were evaluated and presented in accordance with the research's sub-goals in order to establish the quality of the study environment required for high school pupils to study effectively at home. The research found that high school students have different definitions of a working environment for productive studying at home. The majority of participants said that their study rooms were quiet, had adequate day/evening light, ventilation, and heating, and were not used by family members. The majority of participants use the working environment for tables, seats, cabinets, bookshelves, pen holders, and so on. They indicated that the equipment is adequate, that it is constantly cleaned, and that they have no difficulty accessing technology. They also emphasised that technology can give considerable benefits when handled correctly. The study room can have a significant impact on student performance. A well-organized study space improves concentration by eliminating distractions. It also creates a quiet and serene environment, making it simpler for students to concentrate. A clean desk and shelves also help students manage their course materials, which increases productivity. When we consider all of these factors, we can conclude that the study room will assist students in studying effectively and successfully.

Conclusion and Suggestions: It was concluded that the high school kids who comprised the research group enjoyed conducive circumstances for productive study at home and did not face any substantial challenges in this regard. Similarly, research should be undertaken on all high school students, not just science high school students.

Keywords: Educational, High school student, Lesson, Study environment, Study.